

ГЛАС РАДЗІМЫ

№ 70 (855)
Снежань
1964 г.
Цана
2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

Советский парламент обсудил план развития народного хозяйства СССР и бюджет на 1965 год © Национальный доход возрастет по сравнению с 1964 годом более чем на 14 миллиардов рублей © Рост реальных доходов населения в 1965 году составит 7,3 процента © 510 миллиардов киловатт-часов — таково плановое производство электроэнергии на предстоящий год; валовая продукция химической промышленности возрастет на 15 процентов © Выпуск пищевых продуктов увеличится по сравнению с 1964 годом на 10 процентов © В 1965 году намечается сдать в эксплуатацию 84 миллиона квадратных метров жилой площади © Ассигнования на сельское хозяйство увеличатся на 828 миллионов рублей © На народное образование, науку и культуру будет израсходовано 17,1 миллиарда рублей © На повышение заработной платы работникам просвещения, здравоохранения и других отраслей в бюджете на 1965 год предусмотрено 2 миллиарда 900 миллионов рублей. С 1 января 1965 года пенсии получат 6,8 миллиона колхозников.

З Новым годам!
Happy New Year!
Bonne et heurteuse année!

Ёсь і мінуў яшчэ адзін, 1964 год. Гэта быў год радасных здзяйсненняў у жыцці савецкага народа. Аб іх мы расказваем сёння ў святочным нумары нашай газеты. У віншаванні ж нам хочацца пагаварыць аб гэтым годзе як годзе ўмацавання сувязей нашых землякоў з Радзімай. Тысячы новых гасцей наведалі беларускую сталіцу і іншыя гарады Беларусі, і сярод іх — многа суайчыннікаў з-за рубяжа: дэлегацыі з Федэрацыі рускіх канадцаў і «Русскаго голоса», дзеці з Бельгіі і Францыі, землякі з сем'ямі як па турысцкіх пуцёўках, так і па прыватных візах. Гасцямі Беларускага таварыства і «Голасу Радзімы» былі Марыя Гарох з мужам і дачкой, Марыя Франьё з мужам, Раіса Дземчанка (Бельгія), Люба Чэчка, муж і жонка Дубатоўкі (Канада), Мікалай Навумчык (ЗША), Фёдар Леванюк і Рабэрта Загародзька (Уругвай), Клара Бернар (Францыя) і многія, многія іншыя эмігранты. Усе яны сваімі вачыма ўбачылі новае жыццё на роднай зямлі, міралюбства, сардэчнасць і гасціннасць савецкага народа.

Значна расшырылася і наша перапіска, бо ўсё большая колькасць людзей хоча ведаць праўду аб Савецкай Радзіме.

Рэдакцыя атрымала шмат віншаванняў з Новым годам. Сардэчна дзякуем усім, хто прыслаў нам пісьмы, і ў сваю чаргу віншваем са святам усіх сваіх сяброў.

Вітаем Федэрацыю рускіх канадцаў і яе баявы «Вестник», рэдакцыю газеты «Русский голос», Саюз савецкіх грамадзян у Бельгіі і рэдакцыю часопіса «Советский патриот», Клуб рускіх грамадзян у Сіднеі, Рускі культурна-дэмакратычны саюз у Фінляндыі і яго часопіс «Наша жызнь», Руска-амерыканскае прагрэсіўнае жаночае таварыства горада Чыкага і ўсе іншыя патрыятычныя арганізацыі за рубяжом і жадаем новых поспехаў у іх высакароднай дзейнасці.

Віншваем з Новым годам добрых сяброў нашай газеты — Казлову, Пяцюшыну, Савіцкага, Чырскага, Лабковіча, Маркевіча, Навумчыка, Ушкова, Слінко, Скуратовіча, Кляцко, Сітнікаву, Каляду, Самкевіча з ЗША; Грыцука, Шэйпу, Макарэвіча, Лежабокаву, Мікалаевых, Бяганскіх, Гардзіеўскіх з Канады; Мікшу, Лух, Паўлюковіча з Бразіліі; Якутчыка, Лазовіка з Аргенціны; Палукараву, Ільіну, Лазінскіх з Бельгіі; Ліхотаў, Дзікіх, Бернар, Сіняўскага, Беклемешава, Эрэтаў, Буж'е, Ржэчыцкіх, Сакаловых з Францыі; Абраменкаву, Чапурных, Аўгустус з Галандыі; Хол-Асманаву, Бавау, Цішкова, Бяганскіх, Заўдака, Муніка, Райцава, Барысенку, Шчарбацэвіча з Англіі; Апель, Бурдзікава, Кузняцова, Васіленку, Саханенку, Розенштока з ФРГ; Астраву з Фінляндыі; Малееву і Рыжую з Італіі; Капытку з Новай Зеландыі; Даміно, Курдзеку, Васілеўскага, Хударовіча, Славінскага з Аўстраліі і ўсіх іншых сяброў і чытачоў. Спадзяёмся, што нашы сувязі ў новым, 1965 годзе будуць яшчэ цяснейшымі.

Да новых сустрэч на роднай зямлі!

БЕЛАРУСКАЕ ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ
СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ,
РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ».

Год працы і перамог

СТУДЗЕНЬ

△ Дзяржаўная камісія прыняла да эксплуатацыі першую ў Беларусі і буйнейшую ў краіне Магілёўскую стужка-тэкавую фабрыку.
 △ На Аршанскім заводзе жалезабетонных вырабаў закончана будаўніцтва цэха па вытворчасці апар для ліній электраперадач. Яго магутнасць — 25 тысяч кубаметраў вырабаў за год.
 △ На Маладзечанскім станнабудаўнічым заводзе пабудаван новы механазборачны корпус.
 △ Зацверджаны беларускія прамысловыя экспанаты для паказу на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР. Новымі беларускімі экспанатамі папоўніліся павільёны «Машынабудаванне», «Радыёэлектроніка» і «Электратэхніка».
 △ На Брасцім заводзе «Газаапарат» запушчаны новы канвейер па зборцы газавых пліт.
 △ Калектыў Мінскага тонкасукоўнага камбіната пачаў выраб новых тканін. Сярод іх — «Вясёлка», «Паўлінка», «Мара».

ЛЮТЫ

△ У Маскве праходзілі гастролі Беларускага дзяржаўнага Вялікага тэатра оперы і балета. У Крамлёўскім палацы з'езду былі паказаны спектаклі «Святло і цені», «Атэла» і іншыя.
 △ На ўсходзе Ліды разгарнулася будаўніцтва буйнейшага завода па вырабу лаку і фарбаў.
 △ Уступіў у эксплуатацыю малочны завод у горадзе Мазыры. Магутнасць прадпрыемства — 40 тон цальна-малочнай прадукцыі ў змену. Новы завод — прадпрыемства спецыяльнай механізацыі і аўтаматызацыі.
 △ За самаадданую працу і выдатныя поспехі пры будаўніцтве Гродзенскага азотна-тукавага завода, першага Салігорскага калійнага камбіната і Полацкага нафтаперапрацоўчага завода Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР вялікая група беларускіх будаўнікоў узнагароджана ардамі і медалямі.

САКАВІК

△ Пабудавана высакавольтавая лінія Ветка—Свяцілавічы. Электрасвятло ад Васілевіцкай ДРЭС прыйшло на жывёлагадоўчыя фермы многіх калгасаў і саўгасаў.
 △ Новыя палімеры атрыманы ў лабараторыі арміраваных пластыкаў Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі Акадэміі навук БССР.
 △ На паўночна-ўсходняй ўсходняй Рэчыцы пачалося будаўніцтва агароднічанасервавага завода. Яго праектная магутнасць — 7,8 мільёна слоікаў кансерваў у год.

Гродзенскі азотна-тукавы завод.

КРАСАВІК

△ Серыйны выпуск высоканапорных васьміступеньчатых помпаў наладзіў Бабруйскі машынабудаўнічы завод імя Леніна. Агрэгат за гадзіну перамяшчае на вышыню ў паўкіламетра 70 кубаметраў вады.
 △ Калектыў Бабруйскага суднарамонтнага завода наладзіў серыйную вытворчасць самаходных натарамалютак са шклопластыкаў.
 △ 3 галоўнага канвеера Мінскага аўтамабільнага завода сышоў 200-тысячны «МАЗ-200М».
 △ Добры падарунак атрымалі віцебскія чыгуначнікі — новы палац культуры. У ім ёсць глядзельная зала на 600 месцаў, бібліятэка-чытальня, спартыўная зала, пакой для работы гурткоў.
 △ «Прамень» — гэта назва новага жаночага гадзінніка на 16 каменях, зборку якога пачалі на Мінскім гадзінніковым заводзе. Яго акружнасць роўная акружнасці аднакапеечнай манеты.

МАЙ

△ У Мінску, у ДOME Таварыства культурнай сувязі з замежнымі краінамі, адбыўся ўстаноўчы сход Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом.
 △ Непадалёк ад пасёлка Пагост Любанскага раёна пачалося будаўніцтва трэцяга калійнага камбіната. Магутнасць гэтага прадпрыемства будзе роўная першым двум салігорскім камбінатам.
 △ Уступіў у строй Ашмянскі льонзавод. Прадпрыемства поўнасцю забяспечвае перапрацоўку ўраджаю льну калгасаў і саўгасаў Ашмянскага і Смалонскага раёнаў.
 △ Выйшаў у першы рэйс камфартальны чыгуначны экспрэс «Чайка». Ён звязваў сталіцы трох прыбалтыйскіх рэспублік і Беларусі.

ЧЭРВЕНЬ

△ Пачалося будаўніцтва самага буйнога ў Мінску і рэспубліцы будынка фундаментальнай бібліятэкі АН БССР імя Бялінскага. Гэта кнігасховішча на 2 мільёны кніг.
 △ На заводзе электрахладазільнікаў у Мінску з канвеера сышоў тысячны халадзільнік «Мінск-2».
 △ Пачалося будаўніцтва высакавольтавай лініі электраперадачы Мінск — Вільнюс напружаннем у 300 тысяч вольт.
 △ У Мінску адбылася чарговая сесія Вярхоўнага Савета БССР. Яна абмеркавала пытанні аб паліпшэнні вытворчасці, расшырэнні асартыменту тавараў народнага ўжытку.

Польскія турысты ў Брасцім крэпасці.

ЛІПЕНЬ

△ На Мінскім аўтазаводзе ўступіў у строй прасва-нузаўны корпус. І па сваіх памерах, і па тэхнічным аснашчэнні ён з'яўляецца самым магутным сярод карпусоў аўтамабільнай прамысловасці краіны.
 △ 250-тысячны сіласаўборачны камбайн сышоў з галоўнага канвеера завода «Гомсельмаш».

Апошнія старонкі календара. На парозе 1965 год. Новы год для беларускага народа — дваіное свята. І студзеня 1919 года была абвешчана Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка.

Плэнным быў для беларускіх працоўных мінулы год. Аб некаторых момантах з жыцця рэспублікі за прайшоўшы год і раскажваецца ніжэй.

ЖНІВЕНЬ

△ У Мінску праходзіў міжрэгіянальны семінар Арганізацыі Аб'яднаных Нацый «Сацыяльныя вынікі індустрыялізацыі». У ім прымалі ўдзел прадстаўнікі 20 краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.
 △ 125 назваў падручнікаў для пачатковых і сярэдніх школ выпушчана выдавецтвам «Асвета» да новага навучальнага года. Іх тыраж складае 180 мільёнаў экзэмпляраў.
 △ Мантаж тэлевізійнай мачты вышэй 350 метраў (на 50 метраў вышэй за Эйфелеву вежу ў Парыжы) пачаўся ў Магілёве.
 △ На прадпрыемствах радыётэхнічнай прамысловасці Беларускага саўнаргаса пачаўся выпуск новага малагабарытнага радыёпрыёмніка «Касманаўт». Гэта настольны супергетэрадыны апарат, сабраны на васьмі транзістары.

Такая кукуруза ўрадзіла сёлета ў калгасе «Новае жыццё» Жыткавіцкага раёна.

ВЕРАСЕНЬ

△ Цэх мерсерызаванай пражы ўведзены ў дзеянне на фабрыцы № 1 Баранавіцкага баваўнянага камбіната. Тут атрыманая высакаякасная пражы.

рымана пробная партыя баваўнянай пражы.

△ Закончылася будаўніцтва другой чаргі і пачалася адладка абсталявання галоўнай перапампоўваючай станцыі нафтаправода «Дружба».

△ На Лідскім заводзе сельгасмашын запушчаны ў серыйную вытворчасць новы кормапрыгатавальны агрэгат «КН-3». Гэта — набор розных машын: кашовы транспарцёр, бульбамыйка, запарны чан, мялка-змяшалынік, раздатчык. Дзейнічае ён няспынна, як адзіная механізаваная лінія.

△ Пачаліся работы па будаўніцтву аднаго з буйнейшых у Савецкім Саюзе поліэтыленавага завода. Новае прадпрыемства ўзводзіцца ў раёне Полацка.

КАСТРЫЧНІК

△ Пракладзены апошнія метры нафтаправода Унеча—Новаполацк. Беларускі нафтавік атрымалі чорнае золата па транс'еўрапейскім нафтаправодзе «Дружба».

△ Тры лепшыя самадзейныя калектывы Магілёўшчыны — народны хор даярак Варатынскага сельскага клуба Бабруйскага раёна, ансамбль Касцюковіцкага раённага дома культуры і народны ансамбль танца Магілёўскага завода штучнага валанна пабывалі ў Маскве. Самадзейныя артысты паказвалі сваё майстэрства маскістам.

Алімпійскі чэмпіён 1964 года Аляксандр Мядзведзь.

△ За некалькі кіламетраў ад Гомеля, дзе сож агінае Чонкі, адкрыўся дом адпачынку калектыву дрэваапрацоўчага камбіната.

△ Навучэнцы старэйшага ў рэспубліцы Віцебскага музычнага вучылішча справілі наваласеле. Па Савецкай вуліцы на беразе Заходняй Дзвіны яны атрымалі выдатны новы будынак. У ім ёсць 34 класныя пакоі і канцэртная зала на 500 месцаў.

△ За поспехі ў павелічэнні вытворчасці льну-даўнцу камітэт савета Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР узнагародзіў Беларускаю ССР дыпламам другой ступені.

△ Мантаж новай паточнай лініі пачаўся на Мінскім заводзе запасных частак. На ёй можна апрацоўваць пяць назваў шасцераў да трактараў «ДТ-50». Прадукцыйнасць яе — 320 тысяч дэталяў у год.

△ У Беларусі ў раёне Рэчыцы адкрыты прамысловыя запасы нафты.
 △ Галантарэйны павінол пачаў выпускаць Пінскі завод штучных скур.

ЛІСТАПАД

△ На плошчы Якуба Коласа сталіцы Беларусі расчыніліся дзверы Цэнтральнага ўніверсама «Мінск». Яго гандлёвыя залы займаюць плошчу амаль 5 тысяч квадратных метраў.

△ У некалькіх месцах Прыпяцкай нізіны геологі рэспублікі знайшлі пласты каменнага і бурга вугалю. У іншых раёнах выяўлены пражыткі жалезных руд, каменная соль, гаручыя сланцы.

СНЕЖАНЬ

△ Першая тысяча метраў тканіны з новым сінтэтычным валаном — нітранам выпушчана на Мінскім камвольным камбінатам.

△ У пасёлку мінскіх камвольшчыкаў з'явіўся новы трохпавярховы будынак — гарадское прафесіянальна-тэхнічнае вучылішча тэкстыльшчыкаў. Яго базавае прадпрыемства — Мінскі камвольны камбінат. Новае вучылішча штогод будзе выпускаць 300—400 высокакваліфікаваных спецыялістаў.

△ Будаўнікі Салігорска здалі ў эксплуатацыю другую чаргу першага салігорскага калійнага камбіната.

Прадукцыя Полацкага нафтаперапрацоўчага завода перапампоўваецца ў чыгуначныя цыстэрны.

Панарама будаўніцтва новага мікрараёна ў Светлагорску.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

В Москве состоялась пятая сессия Верховного Совета СССР шестого созыва. Сессия утвердила указы Президиума Верховного Совета СССР о назначении Косыгина А. Н. Председателем Совета Министров СССР и об освобождении Хрущева Н. С. от обязанностей Председателя Совета Министров СССР. На сессии рассмотрены и утверждены Законы о Государственном плане развития народного хозяйства и Государственном бюджете СССР на 1965 год. «У ИМЯ ДАБРАБЫТУ НАРОДА» (стр. 3) — так озаглавлено изложение доклада А. Н. Косыгина о Государственном плане. Основная задача этого плана — обеспечить резкий рост социалистического производства и благосостояния трудящихся. Национальный доход вырастет в сравнении с 1964 годом на 14 миллиардов рублей. Рост реальных доходов населения составит 7,3 процента против 3,9 процента в 1964 году. Планом намечается получить в 1965 году не менее 90 миллионов тонн стали, около 70 миллионов тонн проката, выработать 33,5 миллиона тонн минеральных удобрений, довести добычу нефти до 242 миллионов тонн. В жилищное строительство будет вложено на 4 миллиарда рублей больше, чем в 1964 году. В 1965 году будет происходить повышение заработной платы рабочих и служащих в среднем на 4,5 процента. 37,4 миллиарда рублей намечено расходовать на нужды науки, культуры, спорта, социального обеспечения и страхования. Расходы же на оборону будут сокращены на 500 миллионов рублей.

В статье под заголовком «ПРАЕМНЫЕ СЮРПРИЗЫ» (стр. 4) рассказывается о посещении Советского Союза нашими соотечественниками Дубатовками, живущими в Канаде. Несмотря на то, что виза им была дана на пребывание только в Кобринском районе, им разрешено было посетить ряд других городов и сел Белоруссии, побывать в Москве. Наши гости посетили своих родственников. Они были удивлены изменениями, которые произошли в республике за тридцать лет.

О том, как готовятся в Белоруссии к новому туристскому сезону, сообщается в корреспонденции «КЛОПАТЫ «ИНТУРИСТА»» (стр. 5). Скоро в Минске начнется строительство еще одной комфортабельной гостиницы «Интурист». Здание в 12 этажей сможет одновременно принять до 400 человек.

Бездарность, духовное ничтожество националистических поэтов за рубежом высмеивается в фельетоне «ПЛАЧ ПАД ПАРНАСАМ» (стр. 5).

«ГАВОРАЦЬ СВЕДКІ» (стр. 7) — так называется корреспонденция, в которой раскрывается подлинное лицо предателей народа Корнасов, скрывающихся в Канаде от заслуженной кары.

Министр иностранных дел СССР А. Громыко внёс на рассмотрение сессии Генеральной Ассамблеи ООН Меморандум Советского правительства о мерах по дальнейшему смягчению международной обстановки и ограничению гонки вооружений. В меморандуме предлагается сократить военные бюджеты стран, ликвидировать военные базы на чужих территориях, заключить пакт о ненападении между государствами — участниками НАТО и Варшавского договора, заключить соглашение о нераспространении ядерного оружия и о запрещении его подземных испытаний. Этот документ печатается на стр. 7 под заголовком «МИРУ ДАРОГУ — ВАЙНЕ ЗАСЛОН».

У ІМЯ ДАБРАБЫТУ НАРОДНАГА

Працоўныя нашай краіны паспяхова завяршаюць выкананне народнагаспадарчага плана 1964 года. План прамысловай вытворчасці ў гэтым годзе будзе перавыканан. У строй уойдзе больш як 600 новых прамысловых прадпрыемстваў. На 9 мільянаў кілават павялічацца магутнасці электрастанцый.

Калгаснікі і працаўнікі саўгасаў у гэтым годзе вырасткі добры ўраджай. Аднак, жывёлагадоўля. Тут адчуваюцца вынікі цяжкага для сельскай гаспадаркі 1963 года.

Вынікі года паказваюць, што развіццё народнай гаспадаркі ідзе па шляху, намечаным Праграмай Камуністычнай партыі.

Пры распрацоўцы праекта народнагаспадарчага плана на 1965 год, адзначае дакладчык, партыя і ўрад зыходзілі з наступных задач — забяспечыць далейшы яшчэ больш значны рост сацыялістычнай вытворчасці, умацоўваць эканамічную і абаронную магутнасць краіны, павышаць дабрабыт народа.

У праекце плана на 1965 год намечаецца:

па-першае, павысіць тэмпы росту нацыянальнага даходу. Нацыянальны даход узрасце ў параўнанні з 1964 годам больш як на 14 мільярдаў рублёў. Такага вялікага прыросту нацыянальнага даходу за адзін год мы ніколі яшчэ не мелі;

па-другое, значна расшырыць вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі і тавараў народнага ўжытку;

па-трэцяе, наблізіць тэмпы росту вытворчасці прадметаў народнага ўжытку да тэмпаў росту вытворчасці сродкаў вытворчасці;

па-чацвёртае, значна павысіць рэальныя даходы насельніцтва. У параўнанні з гэтым годам рост рэальных даходаў насельніцтва ў 1965 годзе складзе 7,3 працэнта замест 3,9 працэнта ў 1964 годзе.

У плане, працягвае прамоўца, намечаецца павышэнне тэмпаў развіцця прамысловасці і паліпшэнне выкарыстання яе вытворчых рэсурсаў. Прырост прадукцыі прамысловасці ў 1965 годзе ў параўнанні з 1964 годам павінен скласці 8,1 працэнта.

Асновай тэхнічнага прагрэсу ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі з'яўляецца далейшае развіццё электрыфікацыі. Выпрацоўка электраэнергіі на будучы год запланавана ў размеры 510 мільярдаў кілават-гадзін.

Сярод галін прамысловасці па тэмпах росту першае месца па-ранейшаму будзе займаць хімія. У 1965 годзе намечана выпрацаваць 33,5 мільяна тон мінеральных угнаенняў. Выпуск хімічных валокнаў будзе дасягнуць 416 тысяч тон.

Забяспечваючы паскоранае развіццё хіміі, мы разам з тым не аслабляем увагі да развіцця металургіі — важнейшай асновы развіцця народнай гаспадаркі. У будучым годзе намечаецца атрымаць не менш як 90 мільянаў тон сталі, каля 70 мільянаў тон пракату, значна павялічыць вытворчасць труб.

Планам на 1965 год намечаецца дасягнуць здабычу нафты

У Маскве адбылася пятая сесія Вярхоўнага Савета СССР шостага склікання. Савет Саюза і Савет Нацыянальнасцей аднагалосна прынялі парадак дня сесіі. Пасля зацвярджэння Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 15 кастрычніка 1964 года аб назначэнні Касыгіна А. М. Стар-

шыней Савета Міністраў СССР і аб вызваленні Хрушчова М. С. ад абавязкаў Старшыні Савета Міністраў СССР слова для даклада «Аб Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1965 год» атрымаў Старшыня Савета Міністраў СССР дэпутат А. М. Касыгін.

да 242 мільянаў тон і газу да 128 мільярдаў кубаметраў.

На прадпрыемствах цяжкай прамысловасці павялічыцца выпуск такіх тавараў, як халадзільнікі, пральныя машыны, тэлевізары.

Выпуск усіх відаў тканін павінен дасягнуць 9220 мільянаў метраў, трыкатажных вырабаў — 922 мільянаў штук і абутку — 477 мільянаў пар.

Добры ўраджай збожжавых і алейных культур, цукровых буракоў, бульбы і гародніны дае магчымасць у будучым годзе павялічыць выпуск харчовых прадуктаў на 10 працэнтаў у параўнанні з 1964 годам. Дзяржаўныя планы закупаць збожжа, цукровых буракоў, семі сланечніку, бавоўны, бульбы перавыкананы.

Адзначаючы гэтыя станоўчыя вынікі, мы павінны сказаць, што адставанне сельскай гаспадаркі ў цэлым і асабліва жывёлагадоўлі яшчэ далёка не пераадолена.

Механізацыя і хімізацыя вытворчасці з'яўляецца адной з галоўных умоў павелічэння вытворчасці і павышэння пра-

дукцыйнасці працы ў сельскай гаспадарцы.

Надаючы першараднае значэнне развіццю грамадскай вытворчасці ў саўгасах і калгасах, партыя і ўрад ў той жа час палічылі неабходным зняць неабгрунтаваныя абмежаванні з асабістай падсобнай гаспадаркі калгаснікаў, рабочых і служачых, адмяніць падатак з асоб, якія маюць жывёлу, прынялі рашэнне аб продажы канцэнтраваных кармоў уладальнікам жывёлы.

Вырашана таксама павысіць дзяржаўныя закупачныя цэны на малако. Пры гэтым існуючыя рознічныя цэны на малако і малочныя прадукты застаюцца без змен.

Прадугледжаныя ў плане мерапрыемствы будуць садзейнічаць пераадоленню адставання сельскай гаспадаркі. Аднак поўнацю вырашыць гэтую вялікую і складаную задачу немагчыма на працягу кароткага перыяду.

За праішоўшыя шэсць гадоў, указвае А. М. Касыгін, у прамысловасці, транспарце, сельскай гаспадарцы, у жыл-

лёвае і культурна-бытавое будаўніцтва ўкладзена больш 200 мільярдаў рублёў, або амаль столькі ж, колькі было ўкладзена за ўсе папярэднія гады Савецкай улады. За гэтыя шэсць гадоў уведзена ў дзеянне звыш 5 тысяч буйных прамысловых прадпрыемстваў, дзяржаўныя асноўныя фонды павялічыліся амаль у 2 разы.

Дзяржаўныя капітальныя ўкладанні ў 1965 годзе складуць 38 мільярдаў 400 мільянаў рублёў.

Намечаны больш высокія тэмпы росту капітальных укладанняў у сельскую гаспадарку, хімічную прамысловасць і ў галіны, звязаныя з імі, а таксама ў лёгкую, харчовую і рыбную прамысловасць, у будаўніцтва прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання насельніцтва. Значна павялічваецца капітальныя ўкладанні ў чорную і каларовую металургію і паліўную прамысловасць. Прадугледжваецца павелічэнне капітальных укладанняў у жыллёвае будаўніцтва.

Распрацоўваючы праект плана, указвае прамоўца, Цэнтральны камітэт партыі і ўрад усебакова разгледзелі пытанне аб рэсурсах, якія могуць быць накіраваны на павышэнне жыццёвага ўзроўню народа, і прынялі рашэнне прадугледзець у праекце плана

павелічэнне ў 1965 годзе рэальных даходаў насельніцтва ў разліку на аднаго чалавека больш як на 7 працэнтаў. Прырост рэальных даходаў больш чым удвая вышэйшы за сярэднегадавы прырост за 1959—1964 гады.

Рост рэальных даходаў насельніцтва ў 1965 годзе будзе адбывацца перш за ўсё за лік павелічэння аплаты працы. Сярэдняю зароботную плату рабочых і служачых намечаецца павысіць на 4,5 працэнта.

У 1965 годзе больш як у 9 мільянаў чалавек будзе павышана заробатная плана раней, чым было запланавана. За лік скарачэння тэрмінаў увядзення новых умоў аплаты працы зароботная плата гэтых работнікаў дадаткова ўзрасце на 890 мільянаў рублёў.

Прадаж тавараў народнага ўжытку насельніцтву ў дзяржаўным і кааператыўным гандлі ў 1965 годзе будзе павялічана больш як на 7 мільярдаў рублёў, тады як у 1964 годзе ён узрос толькі на 4 з палавінай мільярда рублёў.

Адна з асаблівасцей плана 1965 года — значнае павелічэнне выдаткаванняў на народную адукацыю, навуку, культуру, ахову здароўя, фізкультуру і спорт, сацыяльнае забяспячэнне, сацыяльнае страхаванне, дапамогу мнагадзетным і адзінокім маці. Гэтыя выдаткаванні складуць 37,4 мільярда рублёў, што на 4,3 мільярда рублёў больш, чым у 1964 годзе.

У 1965 годзе 7,7 мільяна дзяцей будзе знаходзіцца ў дзіцячых садах і яслях. Аднак дзіцячых устаноў усё яшчэ недастаткова. Урад будзе прымаць меры да паскарэння будаўніцтва дзіцячых садоў і ясляў. У будучым годзе будзе ўведзена 500 тысяч новых месцаў у дзіцячых яслях і садах супраць 440 тысяч у 1964 годзе. Такай вялікай колькасці месцаў у дзіцячых установах у нас ніколі не ўводзілася. Гэта будзе зроблена ўпершыню.

У IV квартале 1965 года будуць павышаны мінімальныя размеры пенсій рабочым і служачым па інваліднасці, а таксама ў выпадку страты кар'еры, якія цяпер яшчэ ніжэйшыя за мінімальныя размеры пенсій па старасці. У адпаведнасці з Законам аб пенсійным забяспячэнні калгаснікаў 6,8 мільяна калгаснікаў атрымаюць пенсіі ў 1965 годзе.

Партыя і ўрад надаюць асаблівае значэнне жыллёвай праблеме. За апошнія шэсць гадоў прыкладна трэцяя частка насельніцтва нашай краіны палепшыла свае жыллёвыя ўмовы. У 1965 годзе будаўніцтва жылля будзе павялічана. За кошт усіх крыніц фінансавання прадугледжваецца пабудаваць

жылля дамы агульнай плошчай 84 мільёны квадратных метраў супраць 73,6 мільёна, пабудаваных у гэтым годзе. Аб'ём жыллёвага будаўніцтва ў 1965 годзе будзе большы, чым у любы папярэдні год.

У праекце плана на 1965 год прадугледжваюцца мерапрыемствы па ўкараненню дасягненняў навукі і тэхнікі ў народную гаспадарку.

Цяпер праблема якасці прадукцыі ставіцца па-новаму. Гутарка ідзе не толькі аб паліпшэнні якасці ўжо асвоеных відаў вырабаў, а аб сістэматычным і планамерным абнаўленні выпускаемай прадукцыі.

Мы павінны ў бліжэйшы перыяд дабіцца яшчэ большага паскарэння тэмпаў росту прадукцыйнасці працы. У праекце плана на 1965 год прадугледжваецца рост прадукцыйнасці працы ў параўнанні з 1964 годам у прамысловасці на 5,7 працэнта і ў будаўніцтве на 6 працэнтаў.

Дакладчык затым спыніўся на некаторых пытаннях знешняй палітыкі Савецкага ўрада.

У галіне знешняй палітыкі, гаворыць ён, наш урад бачыць сваю галоўную задачу ў тым, каб забяспечыць мірныя ўмовы для пабудовы сацыялізму і камунізму, прадухіліць новую светлую вайну. Гэта курс на ўмацаванне міру і разрадку міжнароднай напружанасці.

Савецкі ўрад разгледзеў пытанне аб далейшым скарачэнні расходаў Савецкага Саюза на абарону на 500 мільянаў рублёў. Прадстаўнікі ўрада ЗША зрабілі нам адпаведныя заявы аб планах урада Злучаных Штатаў. З гэтых заяў вынікае, што ўрад ЗША таксама мае намер скараціць свае ваенныя расходы на 1965/66 бюджэтны год.

Савецкі Саюз з'яўляецца паслядоўным прыхільнікам вырашэння спрэчных міжнародных пытанняў мірным шляхам. Мы выступаем за перагаворы з заходнімі дзяржавамі і гатовы ўпарта і цярпліва дабівацца ўрэгулявання спрэчных праблем.

Мы лічым, што паміж Савецкім Саюзам і капіталістычнымі краінамі мог бы разгарнуцца па-спраўдному вялікі і ўзаемавыгадны гандаль.

Савецкі ўрад уважліва сочыць за развіццём падзей у раёне Карыбскага мора, у Паўднёва-Усходняй Азіі і іншых раёнаў свету, дзе дзеянні агрэсіўных імперыялістычных колаў выклікаюць абвастэрае абстаноўкі. Савецкі Саюз не застаецца аб'явавым да лесу брацкіх сацыялістычных краін — Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам і Рэспублікі Куба.

Мы можам з задавальненнем сказаць, што ў Савецкага Саюза склаліся трывалыя дружэлюбныя адносіны з большасцю незалежных дзяржаў Азіі і Афрыкі.

Нашы самыя блізкія сябры і саратнікі па барацьбе за перамогу ітэй камунізму, за мір ва ўсім свеце — гэта сацыялістычныя краіны. Савецкі ўрад імкнецца да таго, каб гэтыя адносіны заўсёды былі ўзорам раўнапраўя, павялі суверэнных правоў і правільнага спалучэння інтарэсаў кожнай краіны з інтарэсамі ўсёй садружнасці.

Прыход зімы прыкметны і на індустрыяльным пейзажы Беларусі.

На тэліды дні

Пяты раз з'ехаліся ў Маскву з усіх канцоў нашай вялікай краіны дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР шостага склікання. Па-дзелавому вырашылі яны абмеркаваць важнейшыя праблемы народнай гаспадаркі краіны Саветаў.

9 снежня адбылося сумеснае пасяджэнне Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей, на якім з дакладам выступіў кіраўнік Савецкага ўрада дэпутат А. М. Касыгін. Ён гаварыў аб тым, што будзе цікава даведацца не толькі савецкім

людзям, а іменна: аб планах значнага павышэння ўзроўню жыцця нашага народа.

Азнаёміўшыся з дакладам кіраўніка Савецкага ўрада, кожны можа яшчэ раз пераканацца ў сіле сацыялізму, у яго перавагах перад капіталізмам.

Удмайцеся я, землякі, у лічбы нашага новага бюджэту і вы зразумеете, у чым галоўная перавага сацыялістычнага ладу жыцця. Не забастоўкамі, не цаной крыві павышаецца ў нас узровень жыцця, а дзяржаўнымі законамі, якія піша сам жа народ, яго выбраннікі — дэпутаты.

Не станем прыводзіць тут

лішні раз гэтыя велічныя лічбы нашага бюджэту — лічбы росту, гіганцкага размаху, якія гавораць самі за сябе. Яны — вынікі працы ўсяго народа, які сур'езна вырашыў пабудаваць такое грамадства, грамадзяне

БЮДЖЭТ ПРАГРЭСУ

якога будучы працаваць па сваіх магчымасцях, а атрымаць па патрэбнасці. Ці ж гэта не ўвасабленне казкі ў жыццё?

У дакладзе кіраўніка Савецкай дзяржавы ёсць рад новых прычынковых палажэнняў, якія вызначаюць галоўную ідэю нашай гаспадарчай палітыкі —

паскарэнне тэмпаў росту народнага дабрабыту. Тут і небывалы рост нацыянальнага даходу і павышаная ўвага да патрэб сельскай гаспадаркі, клопаты аб збліжэнні тэмпаў росту вытворчасці прадметаў

народнага ўжытку з тэмпамі росту вытворчасці сродкаў вытворчасці і многае іншае. Усё гэта не што іншае, як сведчанне нашай сілы, нашага росту, нашай самакратычнасці.

Сесія Вярхоўнага Савета СССР зацвердзіла таксама бюджэты саюзных рэспублік, зыходзячы з іх планаў і плана развіцця народнай гаспадаркі краіны ў цэлым. У 1965 годзе

бюджэты саюзных рэспублік узраслі на 2,5 мільярда рублёў і складуць 54,4 мільярда рублёў, 1656 мільянаў з якіх вылучана на патрэбы Беларусі — на 124 мільёны больш, чым у 1964 годзе.

Яркім сведчаннем міралюбства СССР можа служыць і такая лічба: краіна Саветаў зноў скарачае свае ваенныя расходы на 500 мільянаў рублёў! Гэта нібы дадатак да Мерадунда Савецкага ўрада, які ўнесён на разгляд сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. Справа гонару ўрадаў усіх краін паследаваць гэтым гуманнаму і разумнаму кроку.

Так, наш новы бюджэт — гэта бюджэт міру і працітан-

У НАС недавно прошли выборы президента. Барри Голдуотер так и не въехал в Белый дом на своем слоне, несматрив на поддержку единомышленников и самого Нельсона Рокфеллера. Да и разве мог американский народ избрать президентом человека, который хотел стать на путь Гитлера.

В этом году у нас была сильная засуха, урожай плохой, цены на продукты питания подскочили. Фунт хлеба, например, стоит 32 цента!

Праздник Октября мы, эмигранты в Нью-Йорке, отметили торжественно. Польские товарищи предоставили нам помещение своего клу-

ба. Был большой обед на 150 человек, на котором с речами выступали сотрудники газеты «Русский голос». Здесь же был проведен сбор средств в фонд газеты. Друзья из Чикаго и Бостона пишут, что они тоже вместе отмечали день Октябрьской революции.

Степан ЛАВКОВИЧ.

А РАГІЯ сябры! Пішу вам ужо не з Канады, а з Польшчы. Нарэшце, пасля 24 год, закончылася маё «турысцкае падарожжа». Момент вяртання на польскую зямлю даў мне зразумець і пазнаць, што гэта ёсць Польшча. Я ўзнагароджаны за ўсё мае мінулыя пакуты.

Не ведаю, ці змог бы нават майстар пяра апісаць пацуці, якія валодалі мною ў час сустрэчы з сябрамі і роднымі. Я зноў знайшоў сэнс жыцця, які страціў на чужыне. Там я толькі чакаў смерці, а тут хацў жыць, бо маю ўсё, чаго так прагнуў. Мае намеры самыя шырокія: пазнаць найперш свой край, а потым наведаць месцы дзіцячых год (Камянец-Падольскі), пабываць на магільні забітай фашыстамі дачкі ў Слоніме і, зразумела, нанесці візіт вам, дарагія прыяцелі.

Хацў таксама паказаць праўдзівы вобраз сённяшняй Польшчы тым «непрымірым», што засталіся ў Канадзе і чэрняць з вялікай злосцю яе цяперашняе становішча. Шкада, што ёсць людзі, якія дайшлі да такой подласці. Перад выездам з Канады я прачытаў ліст нейкай пані Багдановіч з Таронта пад назвай «У абарону праўды» ў газеце «Звязковец». І так тая кабета зайлгалася, што нават напісала, нібы ў Польшчы няма касцёлаў. Я выслаў ліст да рэдакцыі. Маю водведзь мясцілі, і было многа водгукаў паважаных асоб, якія асуджалі хлусню Багдановіч. Я ўпаўнены, што з часам новая Польшча пазбавіцца усіх нядобразычліўцаў і паклёпнікаў.

Сардэчна дзякую за тое, што не забываеце мяне. Спадзяюся на хуткую сустрэчу. Прыміце віншаванні з Новым годам, пажаданні поспехаў у працы і ў жыцці ад вашага вернага сябра.

Ціт ВАШЧЫНСКІ.

К ОЖНУЮ суботу і нядзелю я бываю ў нью-йоркскай публічнай бібліятэцы, дзе знаёмлюся з беларускімі перыядычнымі выданнямі. У часопісе «Польмя» я чытаў творы Максіма Танка, і яны мне вельмі падабаліся сваёй арыгінальнасцю і дынамізмам. Але цяпер, калі прачытаў ад пачатку да канца два яго тамы, якія вы мне прыслалі, уражанне атрымалася яшчэ большае. Гэта спраўды выдатны паэт. Настрой яго вершаў уладна падпарадкоўвае сабе чытача, і, прачытаўшы кнігу, доўга яшчэ знаходзіцца пад яе ўплывам. Блізкія сэрцу кожнага эмігранта і паэтычныя пераказы народных легенд і казак.

Шчырае вам дзякуй за падарунак.

Сямён САМКЕВІЧ.

М АЮ Радзіму я з сям'ёй наведваю ў другі раз, і ў другі раз мы пакідаем там часцінку нашых сэрцаў. Мяне, мужа і дачку зачаравалі сардэчнасць і гасціннасць, з якімі нас прымалі родныя, знаёмыя і ўсе, з кім мы сустракаліся ў БССР.

Супрацоўнікі Беларускага гаварыства дружбы запрасілі нас спыніцца ў Мінску, паказалі нам славутыя мясціны горада. Мінск — адзін з прыгажэйшых гарадоў Еўропы. Мы пабывалі на гадзінічковым заводзе, у музеі Айчынай вайны, на піянерскай чыгуныцы, былі ў мікрараё-

нах, якія забудаваны прыгожымі дамамі.

Наведалі мы і рэдакцыю «Голасу Радзімы». Супрацоўнікі прынялі нас гасцінна. Было вельмі прыемна сустрэць людзей, якія клапаціліся аб мяне на чужыне: прысылаюць кнігі, газеты і да т. п. Гэта дапамагае мне лясней пераносіць разлуку з Радзімай.

З Мінска мы паехалі да сяцёр, якія жывуць у вёсках Кастрычы і Заполле Магілёўскай вобласці. Усюды нас прымалі выдатна, сталы ламіліся ад пачастункаў. Няма, напэўна, на свеце народа, які ўмеў бы так выдатна працаваць і так добра весяліцца, як савецкі народ.

У вёсцы мы жылі дружнай сям'ёй, хадзілі ў лес за грыбамі, купаліся, прымалі ўдзел ва ўборцы льну і тытуноў. У калгасе «Радзіма» Любоніцкага сельсавета старшыня Астроўскі паказаў нам калгасныя палі, фермы. На развітанне ў калгасе для нас быў наладжаны прыём з уручэннем сувеніраў.

Пабывалі мы і ў сяцёр у Магілёве, які так моцна вырас за апошнія два гады. Прыгожы горад, добра і з густам апанутыя людзі, багата накрытыя сталы ў прасторных і светлых кватэрах — усё гэта мы захавалі ў сваёй памяці.

Калі мы пакідалі Беларусь, дачка і муж сказалі мне, што ніколі і нідзе яшчэ яны не сустракалі такой гасціннасці і не бачылі такіх добрых людзей, як на маёй Радзіме.

Калі я вярнулася ў Бельгію, мне захацелася напісаць аб усім гэтым і падзякаваць усім сябрам і знаёмым, якія так цёпла прымалі нас у Беларусі.

Марыя ГАРОХ.

Магілёўскі лес у межаньскую раницу. Фотаграф К. ЯКУБОВІЧА.

НАШЫ ГОСЦІ

ПРЫЕМНЫЯ СЮРПРЫЗЫ

І вось зноў, ужо ў каторы раз у гэтым турысцкім сезоне, да нас у рэдакцыю зайшлі госці. Мікалай Аляксеевіч і Вольга Антонаўна Дубатоўкі прыехалі з Канады. Мы сустрэліся з імі, як са старымі сябрамі, знаёмымі па пісьмах. Не аднойчы Мікалай Аляксеевіч расказваў нам пра тое, з якой цікавасцю ён і яго таварышы чытаюць часопісы, газеты, кніжкі, што прыходзяць з Радзімы. «Кожная пасылка, — пісаў ён, — свята». А яшчэ пісаў ён нам пра сваё вялікае жаданне ўбачыць Бацькаўшчыну, якую пакінуў больш трыццаці год назад.

І вось, нарэшце, збылася яго мара. Зразумела, перш за ўсё хацелася даведацца аб уражаннях, якія склаліся ў гэтых людзей ад паездкі па новай Беларусі. Пытаемся, дзе пабывалі госці, што бачылі?

— Першы прыпынак быў на Кобрыншчыне. Я родам адтуль, і зараз там жывуць мае сваякі — сястра, брат, — сказала Вольга Антонаўна.

Жанчына трохі хвалюецца, расказваючы пра ўсё, што ёй давялося ўбачыць.

— Я не заўважыла слядоў мінулай вайны, але мне пісалі і расказвалі родныя, што ім прыйшлося перажыць. Муж сястры пайшоў у партызаны, немцы спалілі іх хату, сястра з дзецьмі хавалася ў лесе... А зараз яна жыве ў новай прасторнай хаце. Заможна жыве, працуе ў калгасе. Дачка таксама ў калгасе працуе. Адзін сын на будоўлі, другі настаўнікам у Магілёве. Апануты ўсе прыгожа, выглядаюць добра.

— Я наогул хацў адзначыць, — заўважэ Мікалай Аляксеевіч, — што савецкая моладзь і ў горадзе і ў вёсцы ўся інтэлігентная, вучоная.

— Вольга Антонаўна, — пытаем, — а калі вы з Кобрына за акіян ад'язджалі, ці многа сялянскіх дзяцей у школу хадзіла?

— Кожны пяты, не больш...

Прышлося Вользе Антонаўне мець справу і з нашымі ўрачамі. Сутыкненне гэта было, можна сказаць, самым непасрэдным. У поезде, які вёз Дубатоўкаў ад Варшавы да Брэста, яна прастудзілася, і ўрачы прапанавалі ёй легчы ў бальніцу. Вольга Антонаўна з цёплай гаворыць аб гэтых людзях:

— Мяне аглядалі кожны дзень. Зрабілі анализы, прызначылі лячэнне. Давалі лякарствы і вітаміны... Лячэнне нам нічога не каштавала.

Але, як аказалася потым, усё самае цікавае было яшчэ наперадзе. Дубатоўкі згодна са сваёй візай маглі ехаць толькі ў Кобрынскі раён. А як жа Стаўбцоўшчына, адкуль родам Мікалай Аляксеевіч, а як жа Мінск, які так хацелася ўбачыць? На параходзе, якім яны пплылі з Канады, нейкія людзі доўга перакон-

валі Дубатоўкаў у тым, што ў Савецкім Саюзе ў іх адбярдуць багаж, а саміх адправяць у Сібір, а калі не ў Сібір, то будуць сачыць за кожным крокам, падслухоўваць пад вокнамі.

— Мы і тады не нада верылі гэтай хлусні. У Канадзе ўжо мала хто верыць такім наваграм на нашу краіну, хіба што «загартаваныя» дэпісты. Але што казаць, не зусім мы былі ўпаўнены, што дазваляць нам ехаць, куды хочам. А на справе мы атрымалі дазвол ехаць і ў Стаўбцы, і ў вёскі, і ў Мінск, і нават у Маскву.

— Селі мы на аўтобус і паехалі да маіх братоў і сяцёр, — расказвае Мікалай Аляксеевіч. — Дарога ад Кобрына да Стаўбцоў — проста любата. І калі толькі паспелі такія дарогі пракласці! А куды падзеліся балоты? Я памятаю месцы, дзе была непразная багна, а цяпер там добрыя палі. Неяк не магу паверыць, што ўсё гэта зроблена за дваццаць пасляваенных год, і ў тое, што Мінск пабудаваны за такі ж кароткі тэрмін. У горадзе мы жылі ў пляменніку. Ён прабыў доўгі час у Аргенціне з бацькам, маім братам, потым вярнуўся ў Савецкі Саюз. Брат жыве ў Стаўбцах, а сын у Мінску. Жанаты, працуе на камвольным камбінаце. У яго свая машына, дык ён нас многа разоў правёз па ўсім горадзе, усё, што нас цікавіла, паказаў.

— Я думала, што Мінск як быў, так і застаўся маленькім гарадком, — смяецца Вольга Антонаўна. — А гэта ж цудоўны вялікі горад. Колькі аўтобусаў, тралейбусаў, машын! Магазіны прасторныя, светлыя, чыстыя. А самае галоўнае, што тавараў у іх многа. Усё купіць можна, што хочаш. А ў людзей, відаць, грошай хапае, бо ва ўсіх магазінах поўна народу і ўсе купляюць.

— Так, добра жыць цяпер на Радзіме. Каб гады маладзейшыя ды дзеці не трымалі, ахвотна вярнуліся б сюды, — з сумам гаворыць Мікалай Аляксеевіч. — Дачка наша выйшла замуж за канадца. Трое дзяцей мае. Ну як іх усіх кінеш? Але нам вельмі прыемна, што дачка ганарыцца Савецкай краінай, яна добра ведае нашу мову, кніжкі чытае, таксама хоча прыехаць паглядзець Беларусь.

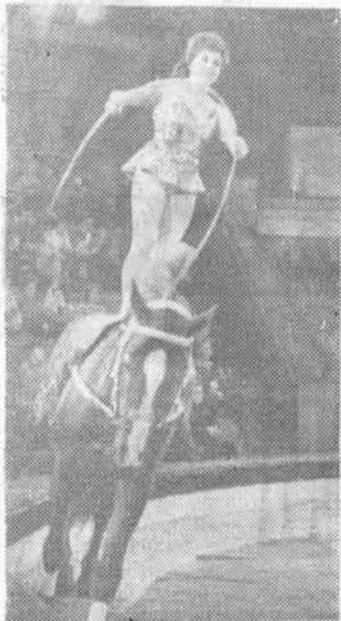
... Наша сустрэча падыходзіць к канцу. Развітваемся з гасцямі. Прыемна адчуваць, што нашым землякам спадабалася савецкая рэчаіснасць. Яны змогуць расказаць аб ёй праўду там, за акіянам. І быццам пацвярджаючы нашы думкі, Мікалай Аляксеевіч гаворыць: «Нам было вельмі цікава і добра на Радзіме, з савецкімі людзьмі. Усё, што мы бачылі, нам спадабалася. Калі прыедем дадому, раскажам аб усім гэтым і землякам, і канадцам».

Д. ЧАРКАСАВА.

У Мінску з вялікім поспехам пачаліся выступленні беларускіх майстроў цыркавага мастацтва.

Фота Ул. КИТАСА.

THE LITERATURE OF MY PEOPLE

BY PETRUS BROVKA
people's poet of Byelorussia

I knew from my mother, without reading a line,
My native tongue, my people's mind.

They, like the great Russian poet Nikolai Nekrasov, sang their people's sorrow; they were poets of grief and protest.

After the October Revolution, with the dams of oppression broken through the new literature poured out in torrents. Writers came straight from the plow and the factory bench. Gifted by birth and schooled by life, once given the chance to study, they became masters of prose and poetry.

Before the Revolution poetry was the principal Byelorussian literary medium; the Revolution gave us the first Byelorussian novels and short stories, plays and opera librettos, motion picture scripts and critical writings.

As the years rolled by, our literature gathered fresh talent.

The best of our writers are Kuzma Chorny, author of psychological novels; Kondrat Kraviva, satirist and playwright, whose comedy *He Who Laughs Last* is running in almost every major Soviet city and has been produced abroad; the poet Mikhas Charota, whose *Barefoot on Ashes* has been compared to Alexander Blok's very famous *Twelve*; and the lyrical poet Vladimir Dubovka.

Our Byelorussian writers have always stood by their people, in their troubles and in their

joys. When Hitler Germany attacked our country, many of them became partisans. They fought the enemy with words and with well-aimed bullets at the fronts and in the partisan detachments. Back home from the war, these soldier-authors wrote many fascinating books. There are Ivan Melezh's novel *Men in the Marsh* and Taras Khadkevich's *Field Distances*, both about the village, and Yanka Brill's *Nadneman Cossacks*, about Byelorussian guerrillas.

Among the young talents are Vasil Bykov, whose story *The Third Rocket* revives the grim days of the Patriotic War in which he fought and Rigor Borodulin, whose recent book of verses, *The Moon over the Steppe*, is dedicated to the virgin soil farmers of Kazakhstan and to the fraternity of the many peoples of our country.

Books by Byelorussian authors are published in all the languages of the peoples of the Soviet Union and in many foreign languages.

We Byelorussian writers do not restrict ourselves to national themes. We translate into our language such world classics as Shakespeare, Byron, Goethe, Zola, Flaubert, Walt Whitman, Ernest Hemingway and Theodore Dreiser. We propose to expand our list of translations, for it is only by an exchange of our cultural values that we will reach better understanding. And mutual understanding is one of the roads to the peace that so many people the world over hope for.

THERE is no nation without its songs. In the music the people pour out their joys and sorrows; in the words they reveal their attitude to the world and the men who live in it.

The Byelorussian people composed many a song about their bitter lot before the Revolution. Hundreds of years of national oppression were reflected in the lyrics and melodies. They were sad songs full of yearning, full of dreams of a better future. From these folk songs sprang Byelorussian poetry in the nineteenth century. It was almost impossible then to publish books in our native tongue — the czarist autocracy oppressed even the language we spoke. That is why many of the poems of those years were passed on from village to village in manuscript form or by word of mouth. Few poems were able to get by the censors, and they were read in the main by the liberal and democratic intelligentsia; the Byelorussian peasants were mostly illiterate. It goes without saying that folk art had no opportunity to develop; much of it disappeared without leaving a trace.

The nineteenth century left us few names. Only in the early twentieth century, on the eve of the first Russian revolution, did Byelorussian poets make their appearance. Yanka Kupala and Yakub Kolas both from the very heart of the people. Yanka Kupala wrote:

My way to science was closed by need,
And though I never learned to read,

«ЛЯВОНІХА» РЫХТУЕЦА ДА ДЭКАДЫ

Стала звычайным праводзіць агляды калектываў мастацкай самадзейнасці нашай рэспублікі. І з кожным годам усё больш людзей прымае ўдзел у гэтых аглядах народных тален-

таў. Актыўна рыхтуюцца да чарговай дэкады і трактаразаводцы.

Цяпер на заводзе працуе каля пяцідзясяці калектываў мастацкай самадзейнасці. Толь-

кі за апошнія тры гады яны далі больш тысячы канцэртаў, на якіх пабывала каля 300 тысяч глядачоў. Артысты трактарнага выступалі не толькі ў Мінску, але і ў Рызе, Каўнасе, Вільнюсе, Кіеве, Ленінградзе, Маскве і нават у Польшчы.

Асаблівым поспехам у глядачоў карыстаецца танцавальны ансамбль МТЗ.

У рэпертуары гэтага ансамбля многа беларускіх народных танцаў: «Лявоніха», «Бульба», танцавальныя сюіты «Салігорскія шахцёры» і «За мір», харэаграфічная карцінка «Героі Брэсцкай крэпасці», масавыя танцы, а таксама танцы народаў СССР і сацыялістычных краін. Усе яны пастаўлены балетмайстрам Н. Чысцяковым.

У мінулым годзе ўдзельнікі танцавальнага ансамбля МТЗ былі ўзнагароджаны дыпламам першай ступені і залатымі медалямі. Ансамблю было прысвоена таксама званне «Народнага». Ён пачаў называцца ансамблем «Лявоніха». Многім яго ўдзельнікам прысвоена

званне «Артыст народнага ансамбля танца». Імі сталі работніца Т. Казак, электрык В. Барон, наладчык Л. Дзегіль, токар В. Пякурына і іншыя.

Адсюль, з ансамбля танца Мінскага трактарнага, пайшлі ў прафесіянальны калектывы І. Церашкоў, П. Ясеў, І. Чарняк, В. Кузьміч і іншыя. Тут жа пачаў свой шлях і артыст Мікалай Харламаў, які выступае цяпер у тэатры оперы і балета.

Зараз народны ансамбль танца «Лявоніха» і іншыя калектывы МТЗ рыхтуюцца да III Усебеларускай дэкады самадзейнага мастацтва. Рыхтуюцца да пастаноўкі п'есы «Над хвалямі Серабранкі», «Тэатр купца Епішкіна», «Дзеці Ванюшына» і рад іншых. Усе ролі ў гэтых п'есах выконваюць рабочыя і работніцы завода ў вольны ад працы час. Трактаразаводцы ўпарта працуюць над тым, каб іх нумары на дэкадзе былі самымі лепшымі, дастойнымі славы іх завода.

П. ЗАХАРЭНКА.

НАШ КАЛЯНДАР

50
ГОД

РЫГОРУ НЯХАЮ

Днямі грамадскасць Беларусі адзначыла 50-годдзе з дня нараджэння Рыгора Няхая.

Суровым быў жыццёвы шлях пісьменніка, Грымотныя дні Айчынай вайны. Цяжкія зацятты баі на фронце. Потым — партызанскія походы па украінскіх стэпах... Колькі разоў давялося глядзець у вочы смерці. Хіба такое згадзіцца з памяццю? Хіба ж не захоўвацца расказаць пра гэта людзям?

Ён пачаў пісаць незадоўга да вайны. У 1939 годзе кніжка настаўніка Рыгора Няхая «Па сонечных узгорках» з'явілася на кніжных паліцах. Гэта была першая сустрэча маладога паэта з чытачом.

Калі закончылася вайна, паэт-салдат вярнуўся з берагоў Эльбы ў бацькоўскі край. Новыя і новыя вершы выходзілі з-пад пера Рыгора Няхая. Яны склалі зборнікі «Маё пакаленне» (1950 г.), «Вялікі мой і ціхі акіяны» (1954 г.). Затым з'явілася кніга прозы «Навальнічнае рэха» (1958 г.), пераклады твораў С. Тудора, М. Стэльмаха, А. Твардоўскага, М. Рыльскага, П. Тычыны, А. Малышкі.

Зараз паэт працуе над новымі творами.

Беларускім будаўнікам — зіма не перашкода.

Фота Я. КАНСТАНЦІНАВА.

— Пазіцыя па статусу: стойка смірна, палец на кнопцы!
«Юманітэ», Парыж.

Міністр замежных спраў СССР А. Грамыка ўнёс на разгляд Асамблеі Мемарандум Савецкага ўрада аб мерах па далейшаму змякчэнню міжнароднай напружанасці і абмежаванню гонкі ўзбраенняў.

Савецкі ўрад, гаворыцца ў мемарандуме, кіруючыся ў сваёй знешняй палітыцы прынцыпамі мірнага суіснавання, прапануе дагаварыцца аб ажыццяўленні ў самы бліжэйшы час раду мер, правядзенне ў жыццё якіх выведла б дзяржавы на новага рубяжы барацьбы за трывалы і непарушны мір. Мемарандум прапануе скараціць ваенныя бюджэты дзяржаў на 10—15 працэнтаў, што абмежа-

вала б магчымасці расшырэння гонкі ўзбраенняў і выслабніла б немалыя сродкі для развіцця мірных галін эканомікі і павышэння дабрабыту народаў.

Улічваючы, што прысутнасць замежных войск на чужых тэрыторыях з'яўляецца сур'ёзнай перашкодай на шляху да аздораўлення адносін паміж дзяржавамі, Савецкі ўрад прапануе заключыць пагадненне аб вывадзе ўсіх замежных войск у межы іх нацыянальных граніц. Савецкі Саюз, гаворыцца ў мемарандуме, гатоў скараціць свае войскі, якія знаходзяцца на тэрыторыі ГДР і іншых еўрапейскіх дзяржаў, калі захочуць дзяржавы таксама будучы

скарачаць свае войскі ў ФРГ і іншых краінах. У Мемарандуме Савецкага ўрада прапануецца таксама ліквідаваць ваенныя базы на чужых тэрыторыях.

Улічваючы страшэнную разбуральную сілу ядзернай зброі і небяспечныя вынікі яе распаўсюджвання, у тым ліку і паліні шматбаковых ядзерных сіл НАТО, Савецкі ўрад прапануе заключыць міжнароднае пагадненне аб нераспаўсюджванні ядзернай зброі і склікаць міжнародную канферэнцыю для падпісання канвенцыі аб забароне выкарыстання ядзернай зброі.

У мемарандуме таксама змяшчаюцца прапановы дасягнуць

дагаворанасці аб знішчэнні бамбардзіровачнай авіяцыі, аб забароне падземных выпрабаванняў ядзернай зброі, аб заключэнні пакта аб неападзеле паміж дзяржавамі — удзельніцамі НАТО і Варшаўскага дагавору, аб прыняцці мер па прадухіленню раптоўнага нападу і аб скарачэнні агульнай колькасці войск дзяржаў.

У заключэнне ў мемарандуме гаворыцца, што ажыццяўленне ўказаных мер з'явілася б паводле пераканання Савецкага ўрада, адчувальным укладам у справу ўмацавання ўсеагульнага міру і наблізіла б вырашэнне задачы ўсеагульнага і поўнага раззбраення.

10 ВОПРОСОВ

ПОЧЕМУ МЫ ПОМОГАЕМ ДРУГИМ НАРОДАМ, ХОТЯ ПОРОЙ САМИ ИСПЫТЫВАЕМ ТРУДНОСТИ?

Есть истины, верные для всех времен. Одна из них: без подлинной любви к человечеству нет подлинной любви к родине.

Советские люди с одобрением и гордостью узнают о том, что где-то в другой стране, на другом континенте по нашим, советским проектам, с помощью наших специалистов вырос новый завод, возведена плотина, построены госпиталь, университет.

Каждый из нас хорошо понимает смысл выражения: «Имей сто рублей, а имей сто друзей». Помощь, которую мы оказываем народам развивающихся стран, будет самым крепким материалом, цементирующим братство между советским народом и другими народами.

Советские люди отлично понимают, что такое помогать друзьям, и идут на это, хотя в нашей стране мы еще не добились полного изобилия. Но есть люди, задавшиеся благородной целью умалить значение помощи, оказываемой Советским Союзом слаборазвитым странам.

Их потуги тщетны: весь мир воздаст должное героическим усилиям Страны Советов, воздвигнувшей такие гиганты, как металлургический комбинат в Бхилаи, высотная Асуанская плотина и многие другие промышленные комплексы. Мы создаем в разных странах крупные научные центры, такие, как Бомбейский технологический институт, Гвинейский политехнический институт в Конакри. В Бирме Советским Союзом построен и оборудован самый большой технический вуз страны. Всего свыше 500 объектов строится с помощью Советского Союза в слаборазвитых странах.

Величина кредитов, предоставленных Советским Союзом странам Азии, Африки и Латинской Америки за последние годы, достигла почти 3 миллиардов рублей. О значении советских кредитов для экономики этих стран можно судить по таким данным: они составили 15 процентов всех расходов Индии в иностранной валюте на реализацию второго пятилетнего плана, 15—20 процентов капиталовложений по восьмилетнему плану развития промышленности Индонезии, примерно 70 процентов всех сумм, полученных из внешних источников Афганистаном.

Кредиты эти выдаются на обоюдовыгодных условиях и не обуславливаются никакими политическими требованиями.

Афганистан. Бетонная взлетно-посадочная полоса Кабульского международного аэродрома и монументальное здание аэровокзала из стекла, мрамора и металла.

Весь комплекс многочисленных сооружений аэродрома построен при помощи Советского Союза. Два раза в неделю здесь приземляются и серебристокрылые «ИЛ-18». В Кабул прилетают советские специалисты, направляющиеся затем на стройки Афганистана. Они помогают своим друзьям-афганцам.

На снимке: «ИЛ-18» в Кабуле.

Фото В. ГАВРИЛОВА.

10 ОТВЕТОВ

Доктор БОМБАР: «ХОРОШО ИМЕТЬ ВЕРНЫХ ДРУЗЕЙ...»

Советские люди знают его давно по книге «За бортом по своей воле», которая поведала миру о том, как в 1952 году молодой французский врач Ален Бомбар в маленькой резиновой лодке, названной «Еретиком», за 65 дней пересек Атлантику, не имея на борту запасов пищи и воды.

Плавание на «Еретике» было не единственным трудным испытанием, в жизни доктора Бомбара были трагические дни и минуты.

Недавно доктор Бомбар побывал в Москве после большого путешествия, которое он совершил по Советской стране.

— Чем вы сейчас заняты, господин Бомбар? — спросил я.

— Прежде всего мне было бы приятнее, если бы вы меня называли товарищем Бомбаром, — ответил он. — Сейчас я занимаюсь тем же, чем и всегда, — морем. Вернувшись домой после плавания на «Еретике», я считал себя обязанным прежде всего поведать людям о мировом океане, о моем плавании и наблюдениях, о том, какое значение для жизни и судеб человечества имеет море...

— И это вам удалось?

— К сожалению, не совсем. Вернувшись во Францию, я прежде всего должен был подумать о том, как жить, подумав о хлебе насущном, ведь у меня большая семья: жена и трое детей... Я написал книгу «За бортом по своей воле». Написал, не скрою, и для то-

го, чтобы было на что жить. Кроме того, читал лекции, когда это удавалось. Грешным делом, я поначалу полагал, что на эти средства мне удастся не только содержать семью, но и создать плавучую лабораторию, купить новое судно. Но это оказалось не так просто.

Меня по-прежнему глубоко волнует судьба человека в море после катастрофы, возможность противостоять стихии. Этим я занят и сейчас.

— Как дальше сложилась ваша жизнь?

— Не лучшим образом...

Осенью 1958 года меня постигла большая беда: вместе с семью моряками я пустился в плавание на плоту моей конструкции по бурному морю в районе порта Этель. Волна опрокинула плот, и пять моряков погибло. Это было для меня большой личной трагедией. А вслед за тем на меня обрушился град новых беспощадных ударов. Их наносила пресса, которая обвиняла меня во всех смертных грехах. Это было, к сожалению, не последнее тяжелое испытание.

Меня попросили выяснить, влияют ли радиоактивные отходы на рыбу в местах ее лова. Вероятно, кое-кто надеялся, что я отвечу отрицательно. Но, изучив истинные факты, я не собирался скрывать правду, и мое утверждение, разумеется, пришлось не по вкусу некоторым людям. Ассоциация «Друзья Алена Бомбара», интересы которой далеки от интересов науки, потребо-

вала конфисковать «Корифену», и суд наложил арест на судно. Пришлось подумать о новом судне. Им стал «Капитан Кап». Но и этим суденышком мне не довелось воспользоваться. Вот уже два года обе плавучие лаборатории стоят разоренными, конфликт продолжается, меня преследуют и не дают работать. Сейчас я жду нового процесса, ибо ассоциация моих так называемых «друзей» продолжает меня травить.

— Что вам дала встреча с нашей страной?

— Многое. Прежде всего силы и уверенность. Я был в Москве, Ленинграде, Тбилиси, Сочи. И пришел к выводу, что советский народ — народ большого сердца, светлого ума, чистой души, народ, знающий цену миру.

Я очень рад, что совершил путешествие по Советскому Союзу, которое придало мне много энергии. Да, бороться трудно, но, когда знаешь, что у тебя есть верные друзья, становится легче. Я получил из вашей страны тысячи писем и хочу передать их авторам мою душевную благодарность. Спасибо вам, советские товарищи, за сердечную поддержку.

— Последний вопрос: каковы ваши планы, намерения?

Я очень хочу вскоре снова приехать в Советский Союз, поработать в Сочинском институте курортологии и физиотерапии. Мечтаю снова встретиться с советскими людьми.

Н. МАР.

ГАВОРАЦЬ СВЕДКІ...

У невялікім канадскім гарадку Кенора, штат Антарыо, жывуць Георгій і Вольга Корнас (а па-сапраўднаму Герасімава—Жыліч). Іх мінулае заслугоўвае таго, каб расказаць аб ім падрабязна.

...У першы ж дзень вайны Герасімаў дэзерціраваў з радыё Чырвонай Арміі і знайшоў сабе прытулак у вёсцы Паварчыцы былога Старобінскага раёна. Ён прыстаў у прымы да Вольгі Жыліч і перайшоў на яе прозвішча.

Вельмі хутка Герасімаў—Жыліч стаў лешым сябрам начальніка паліцыі Радзівона Багдановіча (які, дарэчы, жыве цяпер у Бразіліі), а ў пачатку 1942 года атрымаў пост яго намесніка. Гэтае «павышэнне» адбылося пасля таго, як ён уласнаручна расстраляў двух савецкіх салдат, якія прабіраліся з палону да лініі фронту. Сведкам гэтага злачынства быў жыхар Старобіна Анатолій Смоліч.

Па даносах Жыліча і Багдановіча былі арыштаваны і павешаны многія патрыёты. Некаторых Жыліч вешаў сам, напрыклад, Тараса Тройніча з вёскі Мелкавічы ці Палешчука з вёскі Паварчыцы.

Работнік пажарнай каманды Старобіна Якуб Сарока расказвае, як лютаваў Смоліч у вёсцы Чырвонадворцы. Там ён на вачах усіх жыхароў расстраляў калгаснікаў Агінскага, Тамашэўскага і Жука.

Пры ўдзеце Жыліча і Багдановіча было расстраляна больш дзюхсот яўрэяў са Старобіна. Кватэры іх былі разграблены карнікамі.

— Гэта была жудасная карціна, — прыпамінае работнік санэпідстанцыі Павел Субцін. — І асабліва лютаваў Жыліч. Ён сам канваіраваў яўрэяў, а затым з пісталета расстраляваў іх па адным у бліжэйшым бары. Я бачыў, як хлопчык хацеў уцячы з калоні ў двор і як гэты вылюдак прыстрэліў яго на вачах бацькоў.

Жыліч удзельнічаў у карных экспедыцыях у вёсках Вялічкавічы і Капачы. Вёскі былі спалены, іх жыхары (каля тысячы чалавек) згарэлі ў вогнішчы. Цудам выратаваліся няшматкі. Сярод іх — Праскоўя Герман з калгаса «Чырвоная зорка». Яна сведка таго, як Жыліч кідаў у калодзеж маленькіх дзяцей і расстраляваў старых.

У вёсцы Абідземля Жыліч з групай паліцэйскіх схапіў жонку партызана Дабралёта. Вось што аб гэтым расказвае калгаснік Мацвей Міхайлавіч Бунас:

— Ён вёў па вуліцы знясіленую жанчыну, якая да таго часу была прыкавана да ложка хваробай. Калі хворая апускалася на зямлю, Жыліч біў жанчыну нагой, а затым на вачах у многіх выстраляў ёй у галаву...

Апошнія злачынства перад уцёкамі на Запад, якое зрабілі здраднікі, — узрыў электрастанцыі і падпал Старобіна.

Вось такое мінулае Герасімава—Жыліча—Корнаса — жыхара горада Кенора, штат Антарыо.

г. Старобін.

Ф. СКРЫГАН.

Паважаныя суайчыннікі!

У савецкай прэсе ёсць добрая традыцыя — заўсёды падтрымліваць цесную сувязь з чытачамі. Вось чаму напярэдадні 1965 года мы вырашылі звярнуцца да вас з просьбай даць адказ на некаторыя пытанні, якія цікавяць рэдакцыю.

Напішыце нам, якой бы вы хацелі ўбачыць сваю газету ў новым годзе, чаму трэба ўдзяляць больш увагі. Паведаміце, што з надрукаванага вам запомнілася, дапамагло ў жыцці.

Чакаем ад вас канкрэтных прапаноў і заўваг, адрасоў, апавяданняў аб вашым жыцці ўдалечыні ад Радзімы, роздумаў аб часе і сабе, аб ваших дзеех — усім, што вас хвалюе.

Чакаем вашых пісьмаў, артыкулаў, водгукаў, якія паслужаць крыніцай цікавых тэм, новых матэрыялаў на старонках нашай газеты.

РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ».

Дзед біў, біў — не разбіў, баба біла, біла — не разбіла... Юрка не біў ніхто. Усе яго прасілі. Сястрычкі на перабой паказвалі, як гэта робіцца. Мама злавала, што ён яе — нават яе! — не слухае. Прасіў сам бацька. Сарамілі свайго Юрася, гаворачы з ім, як мужчына з мужчынам. Прасіла, нарэшце, госця-бабуля — вельмі заслужаны дзеяч найвышэйшага мастацтва, нястомная вясковая работніца, што нібы так сабе, нібы між іншым загадала сям'ера дзяцей і дзевятнаццаць унукаў. Дваццатаму ўнуку яна гаварыла:

— Ну, зрабі ўжо, каток, зрабі. Пакажы ты нам гэтае дзіва, а то паеду заўтра дахагы і не ўбачу. Ну, вось, глядзі!

Пляскаючы ў такт сухімі, дрыжачымі рукамі, яна пачынала кволым старэчым голасам туго несмяротную песню, якой захапляліся і яшчэ будуць захапляцца мільёны сястрычак і брацікаў, мамаў і татаў, бабуль і дзядоў:

Ладкі-ладушкі,
Прыляцелі птушкі...

І гэтак далей. А можна і зноў ад пачатку. Усё роўна будзе аднолькава хораша. Каб толькі песні той дапамагалі маленькія ручкі з растапыранымі пальцамі, каб быў па вушы раскрыты ад радасці рот ды каб смяяліся вачыняты.

Вучыцца Юрка не хоча.

Ён стаіць у сваім ложку (ад сцяны — дыван, ад хаты — сетка), трымаюцца абаруч за жалезны прут і то смяецца ад-

назубым роцікам, то робіць тое, што ўжо добра завучыў: зусім як бацька, ляскае языком.

— От нехорошы! Мы цябе больш насіць не будзем, ні Алеся, ні я...

І ўсім гэта смешна, нават самому Юрку. Ён смяецца залівіста, яшчэ раз ляскае языком, а потым надзімае губы і, звернуўшы ўніз і шмаруючы па іх кулачком, вельмі задаволена робіць «брр!»

— Не нова гэта, не нова, —

ло пяць і ўсе залатыя, і кожная называецца Шубункін.

У акварыуме чатыры шклянныя сценкі і пясчанае дно, дваццаць літраў чыстай вады і, мусіць, некалькі тысяч каменчыкаў — большых, меншых і зусім-зусім маленькіх, якія лічацца пясчынкамі.

Каменчыкі — з Крыма, дзе раскошнае сонца і стройныя, вечназялёныя кіпарысы, дзе цёплае мора шуміць дзень і ноч — напявае ласкава, нястомна палоща камяністы, пя-

усміхаецца бацька. — Пашырай, брат, рэпертуар.

І бабуля, вядома, таксама гаворыць: бароніць унука, як быццам нехта і сапраўды на яго нападае.

«...Баба біла, біла — не разбіла. Бегла мышка, хвосцікам махнула...»

Махнула хвосцікам не мышка, а рыбка — госця з той краіны, што называецца Кітай. Залатая рыбка, у якой дзіўнае імя — Шубункін.

Яна плавала ў акварыуме, што стаў у другім пакоі на акне. Плавала не адна: іх бы-

счаны бераг, выкочвае на водмелі яго з прахалодных глыбіняў такія вась, як у акварыуме, каменчыкі.

Яны шматфарбныя, бліскучыя, празрыстыя; у іх прыгожыя дзіўныя імяны: Халцэдон, Сердалік, Нефрыт...

Разам з каменчыкамі пясчанае дно акварыума ўсцілаюць малыя і большыя ракавінкі; акамяцелыя кіпцюры калісьці грозных крабавых клошніяў; адшліфаваныя хвалімі, як бусіны, кавалачкі шкла...

Разам з крымскімі ёсць у акварыуме каменчыкі і ракавінкі з гарыстай, сонечнай

Югаславіі, дзе працавітыя, мужныя людзі і ў казцы, і ў песні мора сваё называюць пяшчотным і звонкім імем Ядран. Над гэтым цёмна-блакітным морам усё — і яснае сонца, і белыя чайкі, і зялёныя кедры — усё такое прыгожае, што ўсяго, здаецца, узяў бы патрошку дахаты — на светлы ўспамін.

Бацька, які прывёз з Масквы, з заалагічнага магазіна, залатых кітайскіх рыбак Шубункін, з Крыма — каменчыкі і ракавінкі, і там, над блакітным Ядранам, думаў пра самую светлую радасць. Дочкам, якія чакалі яго, і Юрасю, нараджэння якога ён чакаў з небывалай трывогай, бацька прывёз ад усёй адрыятачнай прыгажосці зялёную шышку з магутнага кедра, што шуміць над хвалямі на чарнагорскай кручы, белае чайчына пярэ, што ляжала на шэрым горбе маленькага каменнага астраўка, некалькі яркіх і празрыстых каменчыкаў, што блішчалі на гарачых, пуховых пляжках песеннай Далмацыі...

«...Бегла мышка, хвосцікам махнула — яечка ўпала і разбілася...»

Залатая рыбка Шубункін махнула сваім празрыстым, раскошным, як шлейф каралевы, хвостом, і стаўся чуд — упершыню пасля доўгай зімы з двара ў акварыум заглянула сонца. Заглянула адным краечкам вока, а ўсё ж у вадзе за шклом зайграла вяселька...

Юрка, якога перасталі, нарэшце, вучыць, якога выпусцілі, нарэшце, з-за сеткі на падлогу, папоўз па дыване вельмі хутка, вельмі пацешна перабіраючы каленцамі.

Паўзці для Юрка — гэта значыцца не ляжаць, не сядзець, не стаяць, узяўшыся за край ложка, а самому рухацца, самаму авалодаваць прасторай. Ніхто з нас не памятае гэтага пачуцця, а яно, відаць, вельмі прыемнае!.. Чарнавокі, свеглавалосы Юрась нават паўзці адразу не можа: падпаўзе трохі, сядзе і азіраецца. Як тут нова ўсё, як прыгожа! А ну, далей!..

І вось — махнула залатая рыбка хвостом, заглянула ў акварыум сонца, у вадзе за шклом зайграла вяселька. А хлопчык поўз... Ды не поўз! Ён бег, мякка, як кот, тупаючы ладонькамі і каленцамі па пушы-

Янка БРЫЛЬ.

стым і, як расквечаны поплаў, вялікім для яго дыване. А потым спыніўся, сеў і азірнуўся навокал.

У чорных, як пераспелыя вішні, вачах гуллыва заіскрылася золата рыбінай лускі, адбілася вада, у якой ласкава пераліваліся водблескі чарнаморскіх і ядранскіх каменчыкаў... Крыштальна чыстая вада беларускіх крыніц з асколкам яркай вяселькі — усмешкай сонца — аднаго для ўсіх!..

Казка канчаецца. Нічога тут не ўпала, не разбілася...

Толькі светлы і кучаравы Юрачка раскруў ад здзіўлення свой адназубы рот, развёў рукамі, і дзве ладонькі з ружовымі растапыранымі пальчыкамі самі, варэшце, запляскалі!

Казы — канец і дзед не плача, і баба не плача...

Усе стаяць у дзвярах. Потым дзвючкі і мама бягуць да Юрка. Сястрычкі рагочуць, а мама хапае яго на рукі і многа цалуе — за яшчэ адно дасягненне. Цягнуць хворыя ногі ў валёнках, ідзе да Юрка бабуля. Ідзе і ўсміхаецца такім чынам, што на маршчыністым твары яе вельмі выразна напісана: «Ну вось, і дваццаты тым часам робіцца чалавекам!»

Апошнім падыходзіць бацька. Затое ён працягвае рукі і хлопчык сам імкнецца да яго — без просьбы, як мужчына да мужчыны.

— Што, Юрась? Што, залаты чалавек? Смяешся!.. Цяжка, не ўмеючы гаварыць? Я ведаю, што ты хацеў закрычыць: Няхай жыць сонца! Смяешся! І не думаеш нават, што сам ты, брат, — асколачак вяселькі!

ЗАМЕЖНЫ ГУМАР

ЗАМЕЖНЫ ГУМАР

— Нешта ў нас хутнасць падвоілася?

— Асцярожна, а то сутыкнемся.

— Доктар казаў, што ён паставіць мяне на ногі праз два тыдні.

— Ну і што?

— Так і ёсць. Я прадаў свой аўтамабіль.

— Чаму павесілі тут гэту карціну?

— Мусіць, не знайшлі мастака.

— Што гэта ў вас за вярочка на пальцы?

— Гэта жонка павязала, каб я не забыўся аднесці ліст на пошту.

— А вы аднеслі?

— Не. Яна забылася даць мне яго.

НАСТАЎНІК: Якая жывёла можа абыйсціся самай малой колькасцю ежы?

ВУЧАНЫ: Моць. Яна не есць нічога, акрамя дзірач.

— Іхняе абручэнне — усё яшчэ сакрэт?

— Так усё гавораць.

ІНСТРУКТАР ПА БОКСУ (пасля першых заняткаў): Ці ёсць у вас пытанні?

ПАЧЫНАЮЧЫ БАКСЕР (ашаломлены): Так. Колькі каштуе завочны курс навучання?

— Маладая лэдзі ўваходзіць у аўтобус з канькамі ў руцэ. Пажылы мужчына падымаецца з

сядзення і ўступае ёй месца.

— Дзякую, дзякую, сэр, адказвае лэдзі, — але я ўсю раўніцу каталася на каньках і вельмі стамілася ад сядзення.

— Вось ужо тры гадзіны, як вы сочыце за мной і маймі вудай. Чаму вы самі не займаецеся рыбалоўствам?

— У мяне няма на гэта столькі цяжарнасці.

СУДДЗЯ: Які мы маем доказ таго, што падсудны прыгаворены чалавек?

СВЕДКА: Цудоўны доказ, ваша чэсць. Я чуў, як ён прызнаўся, што прасядзеў з вудай увесь дзень і ў яго ні разу не кінула.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77,
ДОМ ДРУКУ.
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ».

Шмат радасці прынесла зіма аматарам фігурнага катання.

НА ЗДЫМКУ: вечарам на адным з каткоў ў Мінску.

Фота К. КЛІМАВА.